

Hemoragiile postpartum

Postpartum haemorrhages

Dr. Ayman RAGAB, Prof. Dr. Dimitrie NANU, Dr. Ileana-Maria CONEA

Clinica de Obstetrică-Ginecologie „Bucur“, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan“ București

REZUMAT

Hemoragiile postpartum afectează până în 15% dintre gravide. Articolul prezintă frecvența hemoragiei postpartum în România în comparație cu țările din Europa. Din păcate, România ocupă penultimul loc în ceea ce privește evitarea hemoragiei postpartum, cu toate că numărul crescut al operației de cezariană a redus semnificativ acest indicator.

În România Ministerul Sănătății, Colegiul Medicilor și Societatea de Obstetrică și Ginecologie din România au elaborat un ghid intitulat „Hemoragiile severe în perioada III și IV a nașterii pe cale vaginală“.

Deși obstetricienii români cunosc procedurile care trebuie urmate în sarcina cu risc crescut, apariția unui protocol propriu pentru fiecare maternitate este soluția care pare cea mai bună.

Cauzele care duc la deces matern ca urmare a hemoragiilor sunt multiple, dar unele pot fi evitate. Hemoragia nu mai trebuie să constituie nici în România, nici în țările în curs de dezvoltare, principala cauză de deces după naștere.

Cuvinte cheie: hemoragii postpartum, mortalitate maternă, protocol, cauze ce conduc la hemoragie, ghid pentru evitarea hemoragiei

ABSTRACT

Postpartum haemorrhages affect up to 15% of pregnant women. The article presents the frequency of postpartum haemorrhages in comparison to the European countries. Unfortunately, Romania occupies the penultimate place as regards the avoidance of postpartum haemorrhages, although the increased number of caesarian sections significantly reduced this indicator.

In Romania, the Ministry of Health, College of Physicians and Society of Obstetrics and Gynecology from Romania prepared a Guide named „Severe haemorrhage in III and IV stages of vaginal birth“.

Although the Romanian obstetricians know the gestures to be made in case of increased risk pregnancy, the preparing of an own protocol for each maternity hospital is the solution which seems the best.

The causes leading to maternal death after haemorrhage are multiple, but some of them may be avoided. Haemorrhage must not longer constitute both in Romania as well as in developing countries the first cause of death after giving birth.

Keywords: postpartum haemorrhages, maternal death, protocol, causes leading to haemorrhage, guide for haemorrhage avoidance

Adresă de corespondență:

Prof. Dr. Dimitrie Nanu, Clinica de Obstetrică-Ginecologie „Bucur“, Spitalul Clinic de urgență „Sf. Ioan“, Șos. Vitan Bârzești Nr. 13, Sector 4, București

Hemoragiile postpartum afectează până în 15% dintre gravide (1). Din nefericire, în România hemoragia postpartum este și frecventă, dar și cauzatoare de mortalitate maternă. Studiul IOMC (2011) (2) arată locul decesului matern în România comparativ cu țările din Europa.

TABELUL 1. Mortalitatea maternă în unele țări europene

ȚARA	TOTAL	AVORT
ROMÂNIA	13,94	3,60
Avort + risc obst. direct		
Avort, risc direct, risc indirect	21,13	
Moldova	43,57	2,56
Federația Rusă	23,79	5,14
Ungaria	17,15	5,04
Ucraina	15,47	1,96
Lituania	8,56	10,00
Portugalia	8,23	0,89
Regatul Unit	7,25	0,65
Croația	6,86	4,77
Bulgaria	6,43	1,41
Cehia	5,85	1,89
Spania	4,62	0,19
Polonia	4,58	1,21
Olanda	4,33	0,54
Germania	4,09	0,45
Slovacia	3,49	1,97
Austria	2,57	1,28
Albania	19,31	2,32
Luxemburg	18,26	

Se observă că România ocupă un dezonorant loc penultim. Studiul mortalității materne prin risc obstetrical direct nu este nici el încurajator, pentru că, din anul 2007, acest indicator nu a putut fi redus. Creșterea procentului operației cezariene nu a redus semnificativ acest indicator.

În România Ministerul Sănătății, Colegiul Medicilor, Societatea de Obstetrică și Ginecologie din România a elaborat un Ghid intitulat Hemoragiile severe în perioada III și IV a nașterii pe cale vaginală. (5)

Studiind mortalitatea maternă în România pe o perioadă de 5 ani (2006-2010) (2) se observă că indicatorul mortalității materne în general și cel postpartum în special nu s-a modificat semnificativ. FIGO a propus încă din 2006 un algoritm numit HAEMOSTASIS (3). Deși obstetricienii români cunosc gesturile care trebuie făcute în sarcina cu risc crescut (4) apariția unui protocol propriu pentru fiecare maternitate este soluția care pare cea mai bună.

Ideal ar fi ca să nu se ajungă aici, dar sistemul de sănătate din România și țările în curs de dezvoltare nu pot asigura profilaxia prenatală corectă.

Cauzele care duc la aceste drame – hemoragie și deces matern – sunt multiple, dar unele pot fi evitate.

Care din aceste cauze pot fi evitate?

- Depășirea competențelor individuale ale medicilor sau ale maternităților

TABELUL 2. Decesele prin risc obstetrical direct după mediul de proveniență

Mediul	2006	2007	2008	2009	2010	TOTAL
URBAN	13 0,11‰	7 0,06‰	11 0,09‰	13 0,11‰	11 0,09‰	55 0,09‰
RURAL	9 0,09‰	15 0,15‰	10 0,10‰	10 0,10‰	11 0,12‰	55 0,11‰

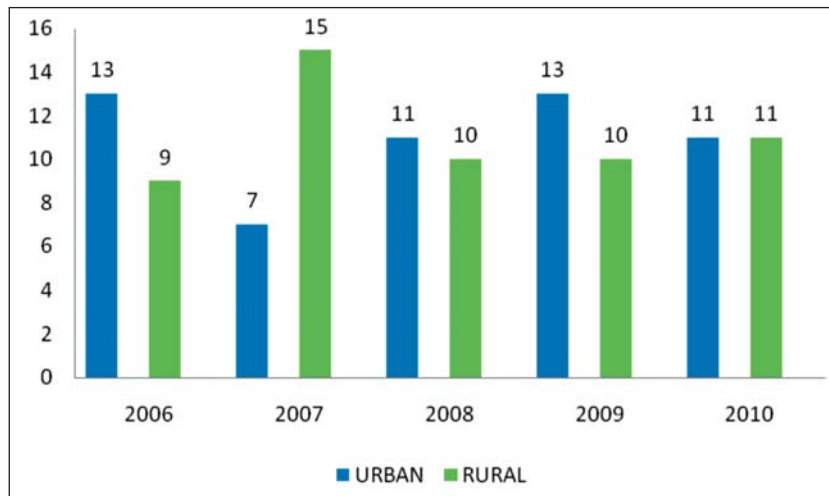

FIGURA 1. Mortalitatea maternă prin risc obstetrical direct între anii 2006-2010

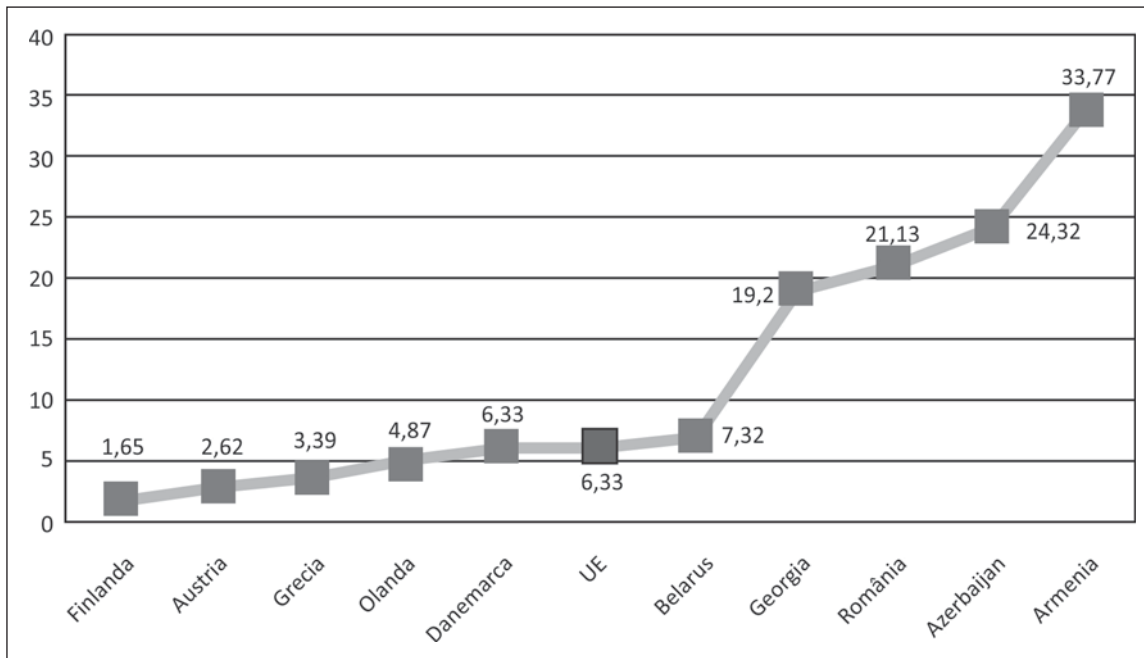

FIGURA 2. Mortalitatea maternă în Europa anul 2011 (6)

- Supravegherea postnaștere
 - Dotare inefficientă, chiar cu bani mai puțini
 - Organizare deficitară locală pentru astfel de urgențe
 - Lipsa de pregătire a personalului
 - Inexistența unor protocoale izvorâte din ghidul național, adaptate la specificul local.
- Hemoragia nu mai trebuie să constituie în România prima cauză de deces după naștere, și nici în țările în curs de dezvoltare.

BIBLIOGRAFIE

1. Gofinet F. – Traite d'obstetrique. Flammarion ed, Paris, 2003
2. IOMC „Alfred Rusescu“, Spitalul Clinic de Obstetrică-ginecologie „Polizu“, Societatea de Obstetrică și Ginecologie din România – Mortalitatea maternă în România în perioada ultimilor 5 ani (2006-2010)
3. Lalonde A., Daviss B.A. et al. – Postpartum hemorrhage today: ICM/FIGO initiative 2004-2006. *Int J Gynaecol Obstet*, 2006; 94:243-53.
4. Luca V. – Diagnostic și conduită în sarcina cu risc crescut, Ed. Medicală, București, 1989.
5. Hemoragiile severe în perioada III și IV al nașterii pe cale vaginală – Societatea de Obstetrică și Ginecologie din România, Colegiul Medicilor din România – Comisia de Obstetrică și Ginecologie, Ministerul Sănătății Publice. Comisia Consultativă de Obstetrică și Ginecologie – Buzău: Alpha MDN, 2007. ISBN 978-973-139-011-6
6. Gouthman J., Shawl M. – The Millenium development goal. An overview in Europe. *Entre Nous* nr. 73/2011